

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра бібліотекознавства та інформології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**УПРАВЛІННЯ ЕЛЕКТРОННИМИ
ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ**

Освітній рівень:
другий (магістерський)

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Інститут журналістики

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2545/14
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   20 14 р.

2017-2018 рік

Робоча програма з «Управління електронними інформаційними ресурсами» для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», з галузі знань 02 «Культура і мистецтво». – 2017. – 39 с.

Розробник: Копанева Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні бібліотекознавства та інформології
Протокол №1 від 28 серпня 2017 року

Завідувач кафедри
бібліотекознавства та інформології

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту журналістики
з навчальної роботи

О.А. Росінська

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
Структура програми навчальної дисципліни (у 2 семестрі)	8
Структура програми навчальної дисципліни (у 3 семестрі).....	9
II. Тематичний план навчальної дисципліни	10
III. Програма	
<i>Змістовий модуль III</i>	12
<i>Змістовий модуль IV</i>	12
<i>Змістовий модуль V</i>	13
<i>Змістовий модуль VI</i>	13
<i>Змістовий модуль VII</i>	14
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Управління електронними IP»....	15
V. Плани семінарських занять.....	16
VI. Завдання для лабораторних занять.....	17
VII. Завдання для самостійної роботи.....	19
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	22
IX. Методи навчання.....	26
X. Методичне забезпечення курсу.....	27
XI. Завдання до модульних контрольних робіт.....	27
XII. Теоретичні питання до екзамену	31
XIII. Рекомендована література	
<i>Законодавчі і нормативно-правові документи</i>	34
<i>Базова</i>	34
<i>Додаткова</i>	35
<i>Інформаційні ресурси</i>	36
Методичні рекомендації до підготовки семінарського заняття.....	38
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.....	38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Управління електронними інформаційними ресурсами» є невід’ємною складовою підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Програма навчальної дисципліни складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів.

Значення дисципліни визначається місцем і роллю ІКТ в сучасному світі, зростанням електронних документів (ЕД) та електронних бібліотек (ЕБ), необхідністю включення е-документів до інформаційних ресурсів (ІР) сучасної бібліотеки.

Навчальною дисципліною передбачено застосування у процесі навчання комп’ютерної техніки та доступу до мережі Інтернет.

Мета навчальної дисципліни – отримання теоретичних, методологічних знань про види е-ресурсів, структуру, процеси, організацію та управління ЕБ, набуття практичних навичок і умінь створення ЕД,

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити об’єкт, предмет, структуру, міждисциплінарні зв’язки навчальної дисципліни;
- ознайомити з еволюцією та сучасним станом ЕБ;
- дати ґрунтовні знання про сутність, функції, структуру, організацію та управління ЕБ;
- допомогти засвоїти загальні та специфічні принципи, вимоги до створення ЕД;
- підготувати студентів до вільного володіння знаннями про організацію та управління ЕБ.

Навчальна дисципліна спрямована на формування **фахових (спеціальних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- використовувати сучасні технології у практичній діяльності;
- генерувати нові ідеї (креативність);
- працювати в команді;
- навички міжособистісної взаємодії;
- пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

комунікаційна – здатність суб’єкта інформаційно-комунікаційної взаємодії орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розуміти мотиви, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації, як свої власні, так і партнерів спілкування, налагоджувати/вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації;

науково-дослідна – здатність до науково-дослідницької роботи з конкретних напрямків інформаційно-бібліотечної діяльності в контексті

соціально-економічного розвитку суспільства; готовність до експертної оцінки і прогнозування розвитку інформаційних об'єктів; здатність до дослідження тенденцій розвитку інформаційно-аналітичної діяльності, моніторингу ринку інформаційних продуктів і послуг, визначення стратегії його розвитку;

- *інформаційна* – здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації із урахуванням соціокультурного контексту; уміння виокремлювати суспільно значиму інформацію із загального потоку;

- *технологічна* – використання ІКТ в інформаційно-бібліотечній діяльності; розвиток систем корпоративних комунікацій в інформаційно-бібліотечній сфері; здатність до проведення системного аналізу виробничо-технологічної діяльності в інформаційно-бібліотечній сфері;

- *управлінська* – здатність до управління об'єктами інформаційно-бібліотечної діяльності; готовність до стратегічного управління розвитком кадрових, фінансових, матеріально-технічних та ІР; здатність до проведення економічного аналізу та оцінки ефективності і якості інформаційно-бібліотечної діяльності.

Опанування навчальною дисципліною дозволяє отримати такі **програмні результати** освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

– *вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;*

– *здатність використовувати знання з теорій і практики інформаційних комунікацій, новітніх медіакомунікативних технологій, сучасних технологій формування та використання інформаційних потоків різного типу у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;*

– здатність продемонструвати уміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;

– практичні вміння проведення моніторингу та оцінки ефективності і якості інформаційної діяльності;

– здатність формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;

– здатність продемонструвати знання з теорії наукометрії;

– вміння формувати та досліджувати інформаційні потоки в сучасному соціально-культурному просторі;

– здатність аналізувати ІР;

– здатність використовувати ІР в організації науково-дослідної діяльності;

– здатність до фахового використання ІКТ;

– вміння роботи з новітніми ІКТ;

– уміння працювати в команді

– здатність до застосування законів управлінської діяльності для розвитку ресурсів інформаційної діяльності.

Курс інтегрується з такими навчальними дисциплінами, як «Наукові комунікації», «Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності», «Теорія документно-інформаційних потоків» та ін.

Теоретичні питання дисципліни розглядаються на лекціях, поглибленню теоретичних знань із дисципліни сприяють семінарські та лабораторні заняття. До кожного модуля розроблені тестові завдання для модульних контрольних робіт, які дозволять виявити рівень оволодіння студентами теоретичними питаннями та конкретним фактичним матеріалом.

Дисципліна загальним обсягом 8 кредитів 240 годин вивчається впродовж 2-3 семестрів магістратури, у тому числі: 26 год. – лекційних, 16 год. – семінарських занять, 14 год. – лабораторних занять, 14 год. – модульні контрольні роботи, 140 год. – самостійна робота. Студентам надається список рекомендованої до вивчення літератури та перелік IP мережі Інтернет для опрацювання. Викладання дисципліни розраховано на *два семестри* та завершується *екзаменом*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: електронні ІР як складова сучасних ІР ЕБ.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 8 Змістових модулів – 7 Загальний обсяг дисципліни (години) – 240 Тижневих годин – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки: 1-2-й Семестр: 2-3-й Аудиторні заняття: <i>56 годин,</i> з них: лекції (теоретична підготовка): <i>26 годин,</i> семінарські заняття: <i>16 години,</i> лабораторні заняття: <i>14 годин</i> Модульні контрольні роботи: <i>14 години</i> Самостійна робота: <i>140 годин</i> Вид контролю: <i>екзамен: 30 годин</i>

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(у 2 семестрі)

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: електронні ІР як складова сучасних ІР ЕБ.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Змістових модулів – 2 Загальний обсяг дисципліни (години) – 60 Тижневих годин – 2	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки: 1-й Семестр: 2-й Аудиторні заняття: <i>16 годин,</i> з них: лекції (теоретична підготовка): <i>6 годин,</i> семінарські заняття: <i>4 години,</i> лабораторні заняття: <i>6 годин</i> Модульні контрольні роботи: <i>4 години</i> Самостійна робота: <i>40 годин</i>

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(у 3 семестрі)

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: електронні ІР як складова сучасних ІР ЕБ.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5 Змістових модулів – 5 Загальний обсяг дисципліни (години) – 180 Тижневих годин – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Аудиторні заняття: 40 годин, з них: лекції (теоретична підготовка): 20 годин, семінарські заняття: 12 години, лабораторні заняття: 8 годин Модульні контрольні роботи: 10 годин Самостійна робота: 100 годин Вид контролю: екзамен: 30 годин

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль 3.								
Національні інформаційні системи								
3.1	Політика в сфері ІР	12	2	2			10	
3.2	Системи національних ІР	12	2	2			10	
3.3	Національні ІР	2	2		2			
3.4	Автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи		2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 3	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль 4.								
Міжнародні інформаційні системи: безпека								
4.1	Інформаційна безпека	12	2	2			10	
4.2	Сучасне інформаційне суспільство	12	2	2			10	
4.3	Напрями державної політики з питань безпеки в інформаційній сфері	2	2		2			
4.4	Міжнародні програми по збереженню ІР	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 4	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль 5.								
Міжнародні інформаційні системи: інтеграція								
5.1	Світовий досвід зберігання ІР	12	2	2			10	
5.2	Інтеграція України в світовий інформаційний простір	12	2	2			10	
5.3	Державна політика України з інтеграції	2	2		2			

5.4	Кооперативні проекти по збереженню ІР	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 5	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль 6.								
Міжнародні інформаційні системи: бібліотеки								
6.1	Бібліотека та наукова діяльність: інтеграційні тенденції	12	2	2			10	
6.2	Напрями розвитку сучасних ІР бібліотек	12	2	2			10	
6.3	Наукоємні технології в бібліотеці	2	2		2			
6.4	Правові метадані	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 6	30	8	4	2	2	20	2
	Разом за модулями 4-6	90	24	12	6	6	60	6
Змістовий модуль 7								
Міжнародне інформаційне співробітництво								
7.1	Міжнародне співробітництво	12	2	2			10	
7.2	Міжнародні проекти	12	2	2			10	
7.3	Міжнародне співробітництво	2	2		2			
7.4	Міжнародні цифрові проекти	2	2		2			
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 5	30	8	4	4	-	20	2
	Екзамен	30						30
	Разом за навчальним планом	240	56	26	16	14	140	14

III. ПРОГРАМА

Змістовний модуль 3 Національні інформаційні системи

Лекція 3.1. Політика в сфері ІР

Державна політика в галузі ІР. Формування єдиного інформаційного простору України. Формування системи державного управління національними ІР: цілісність системи, системність та ієрархічність, стабільність та сумісність її зв'язків з навколишнім середовищем, а також об'єктивні характеристики ІР, засобів їхньої обробки і передачі як об'єктів управління. Інформаційна політика щодо управління національними ІР. Визначення державної інформаційної політики. Інституціоналізація інформаційної політики. Закон України «Про Національну програму інформатизації». Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2025 рр.» тощо. Напрями і засоби інформаційної політики України.

Лекція 3.2. Системи національних ІР

Структура організаційно-правової системи державного управління ІР. Формування інфраструктури національних ІР. Національна цифрова бібліотечна система: історія та сучасний стан. Роль і місце бібліотек у формуванні інфраструктури національних ІР. Доступ до світових знань, інтеграція нових технологій до світового освітянського та наукового простору, доступ до новітніх досягнень з усіх галузей знань і науки через електронні (цифрові) бібліотеки, приєднання їх до вітчизняних ЕБ України та входження до єдиного інформаційного простору. Підтримка інформаційного забезпечення наукових досліджень є використанням автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем (АІБС). Проблема фільтрації інформації, що містить електронні ІР. Аналіз критеріїв відбору ІР. Підходи до наукової обробки інформації в архіві ІР бібліотеки. Бібліотека в системі наукової електронної комунікації.

Семінар 3. Національні ІР (2 год.).

Лабораторне заняття 3. Автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи (2 год.)

Змістовний модуль 4

Міжнародні інформаційні системи: безпека

Лекція 4.1. Інформаційна безпека

Інформаційна безпека як складова національної безпеки. «Критерії оцінки безпеки інформаційної технології»: конфіденційність, цілісність, доступність. Дефініція «інформаційна безпека» в українському законодавстві (Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» тощо). Основні напрями державної політики з питань національної безпеки в інформаційній сфері.

Лекція 4.2. Сучасне інформаційне суспільство

Проблеми побудови сучасного інформаційного суспільства. «Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства» (2000). Всесвітній саміт по інформаційному суспільству під егідою ООН. «Декларація принципів» (2003) та «План дій» (2003). Роль ЮНЕСКО з питань освіти, науки і культури у сфері інтернаціональної інформаційної політики. «Хартія про збереження цифрової спадщини» (2003). Міжнародна програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу». Програма «Інформація для всіх» (2000), як платформа для міжнародних дискусій та діяльності в сфері інформаційної політики, доступу до інформації та збереження документованих знань. Політика Євросоюзу в сфері управління ІР.

Семінар 4. Напрями державної політики з питань безпеки в інформаційній сфері (2 год.)

Лабораторне заняття 4. Міжнародні програми по збереженню ІР (2° год.)

Змістовний модуль 5

Міжнародні інформаційні системи: інтеграція

Лекція 5.1. Світовий досвід зберігання ІР

Проекти національних бібліотек і архівів у збереженні та архівуванні ІР (вибіркове архівування веб-документів, архівування національного сегменту Інтернет, збереження мережевих ресурсів у рамках обов'язкового примірника тощо). Міжнародні кооперативні проекти по збереженню ІР. Ключові проблеми розвитку колекцій електронних ресурсів: керівництво для бібліотек (ІФЛА).

Лекція 5.2. Інтеграція України в світовий інформаційний простір

Державна політика України з інтегрованості в світовий інформаційний простір. Аналіз проблем інтеграції: неузгодженість термінології, основних положень та принципів національного законодавства з європейським; відсутність єдиної національної системи класифікації інформації, недосконалість системи стандартизації та сертифікації тощо; невідповідність стандартам окремих секторів інформаційного простору України (книговидання, бібліотечний, архівний комплекси тощо). Визначальне значення політики міжнародної співпраці України та її участь у розвитку глобального інформаційного суспільства, а також питання подолання цифрового розриву і визначення достойного місця України в світовому інформаційному просторі.

Семінар 5. Державна політика України з інтеграції (2 год.)

Лабораторне заняття 5. Кооперативні проекти по збереженню ІР (2° год.)

Змістовний модуль 6

Міжнародні інформаційні системи: бібліотеки

Лекція 6.1. Бібліотека та наукова діяльність: інтеграційні тенденції

Формування нової цифрової інфраструктури науки XXI^ост. Зародження та становлення цифрової науки. Необхідність зближення бібліотечно-інформаційної діяльності з науково-дослідною. Визначення інформаційно-ресурсної бази цифрової науки. Потреба у формуванні бібліотекою сховищ первинних наукових даних. Когнітивна концепція наукової комунікації в е-середовищі. Розвиток в бібліотеці наукоємних технологій і запровадження високотехнологічних схем системно-інтеграційної взаємодії з цифровою наукою.

Лекція 6.2.

Напрями розвитку сучасних ІР бібліотек

Варіанти реалізації інтеграційного рівня: формування загального результату пошуку і посилань на е-ресурси із розподілених каталогів; збирання метаданих в єдиний зведений каталог; збирання метаданих та е-ресурсів у єдине сховище. Зведені бібліотечні каталоги. Проект зведеного світового каталогу OCLC WorldCat. Бібліотечні системи корпоративної каталогізації. Інтегровані бібліотечно-інформаційні системи. Правові метадані в е-публікаціях.

Семінар 6. Наукоємні технології в бібліотеці (2 год.)

Лабораторне заняття 6. Правові метадані (2 год.)

Змістовний модуль 7

Міжнародне інформаційне співробітництво

Лекція 7.1. Міжнародне співробітництво

Міжнародна співпраця бібліотек – основа формування інформаційної єдності світової спільноти. Участь бібліотек в реалізації програм Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і закладів (ІФЛА), праця по стандартизації в галузі бібліотечної справи в межах міжнародної організації по стандартизації (ІСО), впровадження стандартів ІСО в практику роботи бібліотек та інше. Бібліотечні проекти корпоративної каталогізації. Принципи міжнародного інформаційного права. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.

Лекція 7.2. Міжнародні проекти

Міжнародні цифрові проекти: Європейська електронна бібліотека (The European Library – TEL, www.theeuropeanlibrary.org) та Всесвітня цифрова бібліотека (World Digital Library – WDL, <http://www.wdl.org>) тощо. Програми ЮНЕСКО. Кооперація бібліотечних установ як спосіб оптимізації використання глобальних ІР. Міжнародний досвід формування бібліотечних об'єднань в епоху електронних технологій. Участь національних бібліотек України в міжнародних проектах.

Семінар 7. Міжнародне співробітництво (2 год.)

Семінар 8. Міжнародні цифрові проекти (2 год.)

IV. Навчально-методична карта дисципліни "Управління електронними інформаційними ресурсами"

Разом: 180 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 12 год., лабораторні заняття – 8 год., мкр – 10 год., самостійна робота – 100 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV		Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI		Змістовий модуль VII	
Назва модуля	Національні ІС		Міжнародні ІС: безпека		Міжнародні ІС: інтеграція		Міжнародні ІС: бібліотека		Міжнародне інформаційне співробітництво	
Кількість балів за модуль	74		69		69		69		74	
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.		відвідування – 2 б.	
Теми лекцій	Політика в сфері ІР – 1 б.	Системи національних ІР – 1 б.	Інформаційна безпека – 1 б.	Сучасне інформаційне суспільство – 1 б.	Світовий досвід збереження ІР – 1 б.	Інтеграція України в світовий інформаційний простір – 1 б.	Бібліотека та наукова діяльність: інформаційні тенденції – 1 б.	Напрями розвитку сучасних ІР бібліотек – 1 б.	Міжнародне співробітництво – 1 б.	Міжнародні проекти – 1 б.
Теми семінарських занять	Національні ІР – 1+10 б.		Напрями державної політики з питань безпеки в інформаційній сфері – 1+10 б.		Державна політика України з інтеграції – 1+10 б.		Наукоємні технології в бібліотеці – 1+10 б.		Міжнародне співробітництво – 1+10 б.	Міжнародні цифрові проекти – 1+10 б.
Теми лабораторних занять	Автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи – 1+10 б.		Міжнародні програми по збереженню ІР – 1+10 б.		Кооперативні проекти по збереженню ІР – 1+10 б.		Правові металани – 1+10 б.			
Самостійна робота	5x5=25 б.		4x5=20 б.		4x5=20 б.		4x5=20 б.		5x5=25 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.		Модульна контрольна робота 3 – 25 б.		Модульна контрольна робота 4 – 25 б.		Модульна контрольна робота 5 – 25 б.	
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)									

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 3 Національні інформаційні системи

Семінар 3. Національні ІР (2 год.)

1. Державна політика в галузі ІР.
2. Приклади національних ІР.
3. Формування інфраструктури національних ІР.
4. Основні закони в галузі інформаційної політики.

Базова література: 1-3, 6-8, 12,14

Додаткова література: 19, 27, 29-32, 38, 47

Змістовний модуль 4 Міжнародні інформаційні системи: безпека

Семінар 4. Напрями державної політики з питань безпеки в інформаційній сфері (2 год.)

1. Дефініція «інформаційна безпека».
2. Основні напрями державної політики в інформаційній сфері.
3. Побудова сучасного інформаційного суспільства.
4. Міжнародні програми в сфері інформаційної політики.
5. Політика Євросоюзу в управлінні ІР.

Базова література: 2, 6-8, 12-14

Додаткова література: 19, 21, 27, 31-32

Змістовний модуль 5 Міжнародні інформаційні системи: інтеграція

Семінар 5. Державна політика України з інтеграції (2 год.)

1. Політика України в сфері інтеграції.
2. Аналіз проблем інтеграції.
3. Політика міжнародної співпраці України.

Базова література: 6-8, 12-14

Додаткова література: 18-19, 31-35-36

Змістовний модуль 6 Міжнародні інформаційні системи: бібліотеки

Семінар 6. Наукоємні технології в бібліотеці (2 год.)

1. Формування нової цифрової інфраструктури науки.
2. Наукоємні технології в бібліотеці.
3. Інформаційні технології в цифрових бібліотеках.

Базова література: 5-7, 11-14

Додаткова література: 18-21, 25-27, 40-47

Змістовний модуль 7
Міжнародне інформаційне співробітництво

Семінар 7

Міжнародне співробітництво (2 год.)

1. Міжнародна співпраця бібліотек.
2. Програми ІФЛА.
3. Програми по стандартизації (ІСО).
4. Бібліотечні проекти корпоративної каталогізації

Базова література: 5-10, 12-16

Додаткова література: 21-23, 25-27, 32-35

Семінар 8

Міжнародні цифрові проекти (2 год.)

1. Проект Європейська електронна бібліотека.
2. Проект World Digital Library.
3. OCLC – Online Computer Library Center.
4. Програми ЮНЕСКО.
5. Міжнародні проекти національних бібліотек України.

Базова література: 5-10, 12-16

Додаткова література: 21-23, 25-27, 32-35

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 3
Національні інформаційні системи

Лабораторне заняття 3.

Автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи (2 год.)

Мета заняття – ознайомитися АІБС.

Завдання:

1. Навести загальні характеристики АІБС.
2. Надати основні функціональні можливості АІБС.
3. Навести основні міжнародні формати і стандарти для е-документів.

Базова література: 4-5, 13, 15

Додаткова література: 18, 28, 30, 33-35

Змістовний модуль 4
Міжнародні інформаційні системи: безпека

Лабораторне заняття 4.

Міжнародні програми по збереженню ІР (2 год.)

Мета заняття – ознайомитися з сучасними програмами по збереженню

ІР.

Завдання:

1. Навести приклади міжнародних програм Європи.

2. Навести приклади міжнародних програм США.
3. Програми ЮНЕСКО.
Базова література: 6-14
Додаткова література: 18, 22-23, 25-27, 31, 35

Змістовний модуль 5
Міжнародні інформаційні системи: інтеграція

Лабораторне заняття 5.

Кооперативні проекти по збереженню ІР (2 год.)

Мета заняття – ознайомитися з сучасними кооперативними проектами.

Завдання:

1. Проекти бібліотек зі збереження та архівування ІР.
2. Проекти архівів по збереженню документів.
3. Міжнародні кооперативні проекти по збереження ІР.
4. Проекти національних бібліотек з архівування е-ресурсів.

Базова література: 5-8, 12-14, 15-16

Додаткова література: 20-27, 30-36, 30-41, 44-46

Змістовний модуль 6
Міжнародні інформаційні системи: бібліотека

Лабораторне заняття 6.

Правові метадані (2 год.)

Мета заняття – ознайомитися з правовими метаданими е-публікацій.

Завдання:

1. «Відкритий контент»: концепція та методологія.
2. Суспільні ліцензії (GNU Open Public Licence).
3. Ліцензії Creative Commons.
4. Протокол OAI-PMH.
5. Авторське право.

Базова література: 5-8, 12-14, 15-16

Додаткова література: 20-27, 30-36, 30-41, 44-46, 49

VII. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовний модуль 3.

Національні інформаційні системи (20 год.)

1.1 На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути визначення «електронних ІР». Результати оформити у таблиці – 4 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

1.2. Підготувати презентацію на тему «Напрями та засоби інформаційної політики України» – 4 год.

1.3. Навести структуру системи державного управління ІР – 4 год.

1.4. Визначити підходи до наукової обробки інформації – 4 год.

1.5. Робота з модулем «Каталогізація» АІБС – 4 год.

Змістовний модуль 4.

Міжнародні інформаційні системи: безпека (20 год.)

2.1. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути визначення «інформаційна безпека». Результати оформити у таблиці – 5 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

2.2. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел навести визначення «інформаційного суспільства», «суспільства знань» – 5 год.

2.3. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу» – 5 год.

2.4. Програма «Інформація для всіх» – 5 год.

Змістовний модуль 5

Міжнародні інформаційні системи: інтеграція (20 год.)

3.1. Проекти бібліотек з вибіркового архівування ІР – 5 год.

3.2. Проекти бібліотек зі збереження національного сегменту Інтернет – 5 год.

3.3. Проекти зі збереження е-ресурсів у рамках обов'язкового примірника – 5 год.

3.4. Навести ключові проблеми розвитку колекцій е-ресурсів (керівництво для бібліотек ІФЛА) – 5 год.

Змістовний модуль 6

Міжнародні інформаційні системи: бібліотека (20 год.)

4.1. Надати аналіз проблем інтеграції – 5 год.

4.2. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути терміни «е-наука», «відкрита наука», «наука 2.0», «цифрова наука». Результати оформити у таблиці – 5 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

4.3. Навести приклади наукоємних технологій в бібліотеці – 5 год.

4.4. Приклади корпоративної каталогізації бібліотек – 5 год.

Змістовний модуль 7

Міжнародне інформаційне співробітництво (20 год.)

5.1. Участь бібліотек в проектах ІФЛА – 4 год.

- 5.2. Навести приклади інтегрованих бібліотечно-інформаційних систем – 4 год.
- 5.3. Навести стандарти ІСО – 4 год.
- 5.4. Міжнародні цифрові проекти – 4 год.
- 5.5. Приклади участі національних бібліотек України в міжнародних проектах – 4 год.

Таблиця 7.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 3. Національні інформаційні системи			
1.1 На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути визначення «електронних ІР». Результати оформити у таблиці – 4 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	I-II
1.2. Підготувати презентацію на тему «Напрями та засоби інформаційної політики України» – 4 год.		5	
1.3. Навести структуру системи державного управління ІР – 4 год.		5	
1.4. Визначити підходи до наукової обробки інформації – 4 год.		5	
1.5. Робота з модулем «Каталогізація» АІБС – 4 год.		5	
Змістовий модуль 4. Міжнародні інформаційні системи: безпека			
2.1. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути визначення «інформаційна безпека». Результати оформити у таблиці – 5 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	III-IV
2.2. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел навести визначення «інформаційного суспільства», «суспільства знань» – 5 год.		5	
2.3. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу» – 5 год.		5	
2.4. Програма «Інформація для всіх» – 5 год.		55	
Змістовий модуль 5. Міжнародні інформаційні системи: інтеграція			
3.1. Проекти бібліотек з вибіркового архівування ІР – 5 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	V-IV
3.2. Проекти бібліотек зі збереження національного сегменту Інтернет – 5 год.		5	
3.3. Проекти зі збереження е-ресурсів у рамках обов'язкового примірника – 5 год.		5	
3.4. Навести ключові проблеми розвитку колекцій е-ресурсів (керівництво для бібліотек ІФЛА) – 5 год.		5	

Змістовий модуль 6. Міжнародні інформаційні системи: бібліотеки			
4.1. Надати аналіз проблем інтеграції – 5 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	IV-IV
4.2. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути терміни «е-наука», «відкрита наука», «наука 2.0», «цифрова наука». Результати оформити у таблиці – 5 год.		5	
4.3. Навести приклади наукоємних технологій в бібліотеці – 5 год.		5	
4.4. Приклади корпоративної каталогізації бібліотек – 5 год.		5	
Змістовий модуль 7. Міжнародне інформаційне співробітництво			
5.1. Участь бібліотек в проектах ІФЛА – 4 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	VI-VIII
5.2. Навести приклади інтегрованих бібліотечно-інформаційних систем – 4 год.		5	
5.3. Навести стандарти ІСО – 4 год.		5	
5.4. Міжнародні цифрові проекти – 4 год.		5	
5.5. Приклади участі національних бібліотек України в міжнародних проектах – 4 год.		5	
<i>Разом: 140 год.</i>	<i>Разом: 110 балів</i>		

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Управління електронними інформаційними ресурсами» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю (у 2 семестрі)

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	3	3
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2
3	Робота на семінарському занятті	10	1	10
4	Відвідування лабораторних занять	1	3	3
5	Виконання лабораторної роботи	10	3	30
6	Виконання завдання з самостійної роботи	5	9	45
7	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів – 143				

Розрахунок: $143:100=1,4$

Студент набрав: 133 бали

Оцінка: $133:1,4= 95$ (балів за семестр)

Таблиця 8.2

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю (у 3 семестрі)

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
-------	----------------	----------------------------	---------------------------------	--------

1	Відвідування лекцій	1	10	10
2	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3	Робота на семінарському занятті	10	1	10
4	Відвідування лабораторних занять	1	4	4
5	Виконання лабораторної роботи	10	4	40
6	Виконання завдання з самостійної роботи	5	22	110
7	Модульна контрольна робота	25	5	125
Максимальна кількість балів – 305				

Розрахунок: $305:100=3,05$

Студент набрав: 290 балів

Оцінка: $290:3,05= 95$

Таблиця 8.3

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(2-3 семестр)**

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	13	13
2	Відвідування семінарських занять	1	8	8
3	Робота на семінарському занятті	10	1	10
4	Відвідування лабораторних занять	1	7	7
5	Виконання лабораторної роботи	10	7	70
6	Виконання завдання з самостійної роботи	5	31	155
7	Модульна контрольна робота	25	7	175
Максимальна кількість балів – 438				

Розрахунок: $438:70=6,26$

Студент набрав: 370 балів

Оцінка: $370:6,26= 59,1$ (балів за семестр), додається екзамен (має 40 балів)

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю). Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на семінарських заняттях здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Тестові завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів. Формат тестових завдань передбачає завдання закритої форми із запропонованими відповідями (альтернативні; на відновлення відповідності частин; на порівняння та протиставлення; на визначення причинної залежності; на відтворення правильної послідовності; з множинними відповідями «правильно – неправильно»).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;

- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі екзамену, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Таблиця 8.4

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів:

Високий (творчий) рівень компетентності.

A (90–100) = 5 (відмінно) – студент виявляє особливі творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку, чітко й лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; демонструє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності.

B (82–89) = 4 (добре) – студент демонструє міцні ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; вільно розв'язує практичні справи та задачі; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

C (75–81) = 4 (добре) – студент має міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності.

D (69–74) = 3 (задовільно) – студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

E (60–68) = 3 (задовільно) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності.

FX (35–59) = 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований; не вміє застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; допускає значні помилки.

F (1–34) = 2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів; повністю не знає матеріал, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Згідно з методологією, вивчення навчальної дисципліни передбачається читання лекцій, проведенням семінарських та лабораторних занять, написання, модульної контрольної роботи та виконанням завдань самостійної роботи.

Основними організаційними формами навчального процесу з дисципліни «Управління електронними інформаційними ресурсами» є лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота студентів, заходи з контролю знань студентів. Для активізації процесу навчання при викладенні змісту дисципліни використовуються різноманітні методи навчання, а саме: методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи навчання за джерелом знань

(словесні, наочні, практичні). Зокрема, студенти отримують необхідні з курсу відомості на *проблемних лекціях*, спрямованих на розвиток логічного мислення студентів. Під час таких форм роботи ознайомлення з темою відбувається шляхом акцентування лектором уваги на проблемних питаннях; розглядаються різні концептуальні підходи до проблеми тощо.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою й змістом, створює можливості колективного вирішення проблем, забезпечує формування особистісних якостей і досвіду соціального спілкування.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціаліста та передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків у процесі опанування навчального матеріалу.

Презентації використовують для демонстрації аудиторії результатів роботи малих груп, звітів про виконання самостійної роботи тощо.

Банк візуального супроводження сприяє активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності. Лекції та семінарські заняття забезпечуються відповідними мультимедійними презентаціями; забезпечується доступ студентів до комп'ютерної техніки та Інтернету.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій; електронні варіанти підручників, навчальних посібників;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, теоретичні питання до екзамену);
- тести.

XI. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовний модуль 3

Національні інформаційні системи

1. Державна політика в галузі ІР.
2. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2025 рр.».
3. Закон України «Про Національну програму інформатизації».
4. Визначення державної інформаційної політики.
5. Інформаційна політика щодо управління національними ІР.
6. Формування системи державного управління національними ІР: цілісність системи.
7. Формування системи державного управління національними ІР: системність та ієрархічність.
8. Формування системи державного управління національними ІР: стабільність та сумісність її зв'язків з навколишнім середовищем.
9. Характеристика ІР.

10. Засоби обробки і передачі ІР як об'єктів управління.
11. Структура системи державного управління ІР.
12. Формування інфраструктури національних ІР.
13. Національна цифрова бібліотечна система: історія.
14. Національна цифрова бібліотечна система: сучасний стан.
15. Місце бібліотек у формуванні інфраструктури національних ІР.
16. Доступ до світових знань.
17. Інтеграції нових технологій до світового наукового простору.
18. Доступ до новітніх досягнень через електронні (цифрові) бібліотеки.
19. Входження України до єдиного інформаційного простору.
20. Визначення інформаційного простору.
21. Функціональні можливості АІБС.
22. Характеристика АІБС.
23. Критерії відбору ІР.
24. Підходи до наукової обробки інформації.
25. Визначення е-публікації.
26. Дефініція «Інтернет».
27. Приклади національних ІР.
28. Основні закони в галузі інформаційної політики.
29. Формати для е-документів.
30. Стандарти для е-документів.

Змістовний модуль 4.

Міжнародні інформаційні системи: безпека

1. Визначення інформаційної безпеки.
2. Критерії оцінки безпеки інформаційних технологій.
3. Дефініція «інформаційна безпека».
4. Законодавство в галузі ІР.
5. Напрями державної політики з питань нацбезпеки в інформаційній сфері.
6. «Інформаційне суспільство».
7. «Суспільство знань».
8. «Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства».
9. Всесвітній саміт по інформаційному суспільству під егідою ООН.
10. Роль ЮНЕСКО у сфері інтернаціональної інформаційної політики.
11. «Хартія про збереження цифрової спадщини».
12. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу».
13. Програма «Інформація для всіх».
14. Політика Євросоюзу в сфері управління ІР.
15. Міжнародні програми по збереженню ІР.
16. Проекти бібліотек зі збереження ІР.
17. Проекти архівів зі збереження ІР.
18. Керівництво для бібліотек (ІФЛА).
19. Світовий інформаційний простір.
20. Державна політика України з інтеграції.

21. Кооперативні проекти по збереженню ІР.
22. Нова цифрова інфраструктура науки ХХІ^ост.
23. Зародження цифрової науки.
24. Визначення «е-науки».
25. Визначення «відкритої науки».
26. Визначення «цифрової науки».
27. Наукоємні технології в бібліотеці.
28. Проект OCLC WorldCat.
29. Правові метадані.
30. Авторське право.

Змістовний модуль 5

Міжнародні інформаційні системи: інтеграція

1. Проблеми збереження та зберігання даних.
2. Архівування е-ресурсів.
3. Основні концептуальні положення з архівування.
4. Напрями розвитку ІР бібліотек.
5. Проекти національних бібліотек з архівування.
6. Проекти з архівування національного сегменту Інтернет.
7. Проблеми розвитку колекцій е-ресурсів: керівництво для бібліотек.
8. Політика в галузі інтеграції.
9. Аналіз проблем інтеграції.
10. Глобальне інформаційне суспільство.
11. Місце України в світовому інформаційному просторі.
12. Збереження е-ресурсів у рамках обов'язкового примірника.
13. Зародження цифрової науки.
14. Визначення термінів «е-наука», «відкрита наука», «наука 2.0», «цифрова наука».
15. Програми ЄС з розвитку цифрової науки.
16. Визначення бази цифрової науки.
17. Сховища первинних наукових даних.
18. Наукоємні технології.
19. Наукова комунікація в е-середовищі.
20. Реалізації інтеграційного рівня.
21. Приклади зведених бібліотечних каталогів.
22. Проект OCLC WorldCat.
23. Бібліотечні системи корпоративної каталогізації.
24. Інтегровані бібліотечно-інформаційні системи.
25. Правові метадані в е-публікаціях.
26. Наукоємні технології в бібліотеці.
27. Інформаційні технології в цифрових бібліотеках.
28. Міжнародні формати е-документів.
29. Стандарти е-документів.
30. Приклади міжнародних програм Європи.

Змістовний модуль 6

Міжнародні інформаційні системи: бібліотеки

1. Міжнародних програм США.
2. Програми ЮНЕСКО.
3. «Відкритий контент»: концепція та методологія.
4. Суспільні ліцензії GNU.
5. Ліцензії Creative Commons.
6. Протокол OAI-PMH.
7. Авторське право.
8. Розвиток наукоємних технологій в бібліотеці.
9. Системно-інтеграційна взаємодія з цифровою наукою.
10. Зведений каталог.
11. Єдине сховище даних.
12. Проекти відкритого доступу.
13. Авторське право.
14. Формування нової цифрової інфраструктури науки.
15. Зближення бібліотечно-інформаційної діяльності з науково-дослідною.
16. Когнітивна концепція наукової комунікації.
17. Наукоємні технології в бібліотеці.
18. Розвиток наукоємних технологій.
19. Реалізація інтеграції.
20. Е-ресурси в бібліотечних каталогах.
21. Збір метаданих.
22. Єдине сховище метаданих.
23. Зведені бібліотечні каталоги.
24. Проект OCLC WorldCat.
25. Системи корпоративної каталогізації.
26. Інформаційні технології НБУВ.
27. Приклади використання інформаційних технологій в бібліотеках.
28. Формуванні сховищ первинних наукових даних.
29. Віртуальні дослідницькі лабораторії.
30. Наукові бібліотеки «лабораторії XXI ст.».

Змістовний модуль 7

Міжнародне інформаційне співробітництво

1. Міжнародне співробітництво.
2. Міжнародна співпраця бібліотек.
3. Участь бібліотек України в реалізації програм ІФЛА.
4. Стандартизації в галузі бібліотечної справи в межах міжнародної організації по стандартизації (ІСО).
5. Стандарти ІСО в роботі бібліотек.
6. Бібліотечні проекти корпоративної каталогізації. I
7. Інтегровані бібліотечно-інформаційні системи.
8. Міжнародне інформаційне право.

9. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
10. Міжнародні цифрові проекти.
11. Європейська електронна бібліотека.
12. Всесвітня цифрова бібліотека.
13. Програми ЮНЕСКО.
14. Кооперація бібліотечних установ.
15. Міжнародний досвід формування бібліотечних об'єднань.
16. Формування інформаційної єдності.
17. Бібліотечне міжнародне співробітництво.
18. Національних бібліотек України в міжнародних проектах.
19. Проекти Європи.
20. Проекти США.
21. Міжнародна каталогізація.
22. Приклади національних бібліотек у міжнародній співпраці.
23. Інформаційне суспільство в рамках міжнародної співпраці.
24. Міжнародні організації.
25. Напрями міжнародної співпраці.
26. OCLC.
27. Співробітництво в галузі збереження бібліотечних фондів.
28. Використання хмарних технологій в бібліотеках.
29. Професійні співтовариства.
30. Міжнародна співпраці європейських бібліотек.

ХІІ. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначення ЕБ.
2. Етапи розвитку ЕБ.
3. Проект Гутенберга.
4. Проект Цифрова бібліотека.
5. Функціональні можливості ЕБ.
6. Поняття «метадані».
7. Типи ЕД.
8. Види е-ресурсів за призначенням.
9. Формати е-публікацій.
10. Електронні ІР.
11. Наукові е-видання.
12. Приклади мережевих наукових публікацій.
13. Система індексації, навігації та пошуку в ЕБ.
14. Авторське право.
15. Проблеми збереження та зберігання даних.
16. Основні концептуальні положення з архівування.
17. Проекти національних бібліотек з архівування.
18. Відкритий доступ, проекти.
19. «Відкритий контент»: становлення, правові засади.
20. Програмне забезпечення для е-бібліотек.

21. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні.
22. Бібліотека в системі е-комунікації.
23. Е-журнали в Україні.
24. ІР університетів України.
25. Аналіз ІР наукової бібліотеки.
26. Аналіз інформаційних ресурсів університету (на прикладі Київського університету ім. Б. Грінченка).
27. Державна політика в галузі ІР.
28. Формування системи державного управління національними ІР: цілісність системи.
29. Характеристика ІР.
30. Засоби обробки і передачі ІР як об'єктів управління.
31. Структура системи державного управління ІР.
32. Національна цифрова бібліотечна система: історія та сучасний стан.
33. Місце бібліотек у формуванні інфраструктури національних ІР.
34. Інтеграція нових технологій до світового наукового простору.
35. Доступ до новітніх досягнень через електронні (цифрові) бібліотеки.
36. Вхідження України до єдиного інформаційного простору.
37. Підходи до наукової обробки інформації.
38. Закони в галузі інформаційної політики.
39. Формати та стандарти для е-документів.
40. Критерії оцінки безпеки інформаційних технологій.
41. Напрями державної політики з питань нацбезпеки в інформаційній сфері.
42. «Суспільство знань».
43. Роль ЮНЕСКО у сфері інтернаціональної інформаційної політики.
44. Політика Євросоюзу в сфері управління ІР.
45. Міжнародні програми по збереженню ІР.
46. Керівництво для бібліотек (ІФЛА).
47. Світовий інформаційний простір.
48. Державна політика України з інтеграції.
49. Кооперативні проекти по збереженню ІР.
50. Цифрова інфраструктура науки ХХІ^ост.
51. Наукоємні технології в бібліотеці.
52. Проект OCLC WorldCat.
53. Правові метадані.
54. Напрями розвитку ІР бібліотек.
55. Проекти національних бібліотек з архівування.
56. Аналіз проблем інтеграції.
57. Глобальне інформаційне суспільство.
58. Зародження цифрової науки.
59. Визначення термінів «е-наука», «відкрита наука», «наука 2.0», «цифрова наука».
60. Програми ЄС з розвитку цифрової науки.
61. Сховища первинних наукових даних.

62. Наукова комунікація в е-середовищі.
63. Інтегровані бібліотечно-інформаційні системи.
64. Інформаційні технології в цифрових бібліотеках.
65. Міжнародні програми США.
66. Розвиток наукоємних технологій в бібліотеці.
67. Системно-інтеграційна взаємодія з цифровою наукою.
68. Когнітивна концепція наукової комунікації.
69. Реалізація інтеграції.
70. Зведені бібліотечні каталоги.
71. Корпоративна каталогізація.
72. Інформаційні технології НБУВ.
73. Віртуальні дослідницькі лабораторії.
74. Міжнародна співпраця бібліотек.
75. Участь бібліотек України в реалізації програм ІФЛА.
76. Стандарти ІСО у роботі бібліотек.
77. Інтегровані бібліотечно-інформаційні системи.
78. Міжнародне інформаційне право.
79. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
80. Міжнародні цифрові проекти.
81. Кооперація бібліотечних установ.
82. Приклади міжнародної співпраці національних бібліотек.
83. Міжнародна співпраця європейських бібліотек.
84. Проекти національних бібліотек України з міжнародних відносин.
85. Співробітництво в галузі збереження бібліотечних фондів.
86. Формування інформаційної єдності.
87. Стандартизації в галузі бібліотечної справи в межах міжнародної організації по стандартизації (ІСО).
88. Проект OCLC WorldCat.
89. Проекти відкритого доступу.
90. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні.

ХІІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи "Бібліотека - ХХІ" : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2011 р. N 956// Офіц. вісн. України. – 2011. – № 71. – С.64.
2. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 р.» : Закон України від 9 січ. 2007 р. № 537-V // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 8. – С. 9.
3. ГОСТ 7.83–2001. Электронные издания. Основные виды и выходные сведения. Межгосударственный стандарт. – Минск : Межгос. совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2002. – 13 с.

Базова

4. Абрамов°В. О., Чегронець В. М. Основи баз даних та робота в СУБД ACCESS : навч. посіб. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013.
5. Бонч-Бруєвич°Г.°Ф., Носенко Т. І. Організація та обробка електронної інформації. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013.
6. Воскобойнікова-Гузєва°О.°В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія.-К., 2014.-362 с.
7. Голицина°И. Н. Мировые информационные ресурсы : учеб.-метод. пособ. – Казань : Казанский ун-т, 2014.
8. Земсков°А.°И., Шрайберг°Я.°Л. Электронная информация и электронные ресурсы: Публикации и документы, фонды и библиотеки. – М. : ФАИР, 2007. - 528 с.
9. Земсков А. И., Шрайберг Я. Л. Электронные библиотеки : учебник для вузов культуры и искусств и др. учеб. заведений. – М. : Либерия, 2003. – 351 с.
10. Електронні книжки та електронні читанки (рідери) в бібліотеці : з чого почати? / [уклад. : Пашкова В. С., Ярошенко Т. О. ; Українська біб. асоц., Нац. парлам. б-ка України, Наукова б-ка Нац. ун-ту "Києво-Могилянська академія". - К. : [Самміт-книга], 2013. – 64 с.
11. Колкова°Н. И., Скипор И. Л. Технологии создания электронных информационных ресурсов : учеб. пособие – М. : Литера, 2013.
12. Копанєва°В.°О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : монографія / НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К., 2009. — 198 с.
13. Лобузїна°К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - К., 2012. – 250 с.

14. Онищенко^{О. С.} [та ін.] Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства : монографія. – К. : НБУВ, 2011.

15. Спірін^{О. М.} [та ін.] Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів : кол. моногр. – К. : Пед. думка, 2012.

16. Ярошенко^{Т.} Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки : монографія. - Київ : Знання, 2010. – 215 с.

Додаткова

17. Антопольський^{А.} Правовые и технологические проблемы создания и функционирования электронных библиотек. — М.: ИНИЦ «Патент», 2008. — 207 с.

18. Гончаров^{М. В.} Практическая реализация библиотечного интернет-комплекса [Текст] : науч.-практ. пособие / М.В. Гончаров, К.А. Колосов. - М. : Фаир-Пресс, 2005. - 191 с.

19. Віднесення електронних інформаційних ресурсів до Національного архівного фонду. Аналітичний огляд / Держ. архівна служба України; Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; уклад.: Т. М. Ковтанюк, Н. М. Христова. – К., 2012. – 33 с.

20. Копанєва^{В. О.} Архівування науково-інформаційних ресурсів Інтернету: основні концептуальні положення // Бібліотечний вісник. - 2005. - №2. - С. 14-19.

21. Копанєва^{В. О.} Бібліотека в системі наукової електронної комунікації // Бібліотечний вісник. – 2007. – С.3-9.

22. Копанєва^{В. О.} "Відкритий контент" в інтернеті: становлення, проекти, правові засади // Бібліотечний вісник. – 2007. - № 3. - С. 3-8.

23. Копанєва^{В. О.} Бібліотека та мережева інформація // Вісник Книжкової палати. – 2007. – № 2. – С. 31-36.

24. Копанєва^{В. О.} Концепція архівування «мережевої україніки» // Вісник Книжкової палати. – 2008. – № 4. – С. 29-34.

25. Копанєва^{В. О.} Наукова бібліотека: від е-каталогу до е-науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2016. - № 3. – С. 4-10.

26. Копанєва^{В. О.} Наукова комунікація: від відкритого доступу до відкритої науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2017. - № 2. – С. 35-45.

27. Костенко^{Л. Й.} Наукова електронна бібліотека України // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17–18 трав. 2005 р. – К., 2005. – Ч. 1. – С. 134–137.

28. Майстрович^{Т. В.} Автоматизированная библиотека : достижения, новации, перспективы. – М. : Журнал "Библиотека", 2013.

29. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України № 851-іу від 22 травня 2003 р. // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2004. — № 1. — С.9-12.

30. Створення та використання електронних ресурсів в університетах України : за результатами дослідження / [упоряд. Ярошенко Т.О., Чуканова С.О. ; ред. Патрушева О.В.] ; Українська бібліотечна асоціація, Наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія" ... [та ін.]. - Київ : [Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА], 2012. - 64 с.

31. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 197 с.

32. Шемаєва^{°Г.°В.} Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: Монографія. – Х.: ХДАК, 2008.- 289 с.

33. Чекмарьов^{°А.°О.} Національна система електронних бібліотек / А. О. Чекмарьов, Л. Й. Костенко, Т. П. Павлуша ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 1998. – 50 с.

34. Ярошенко^{°Т.°О.} Проект "Електронна бібліотека : центри знань в університетах України" - інновації через співробітництво / Бібліотечний вісник. - 2009. - № 3. - С. 3-5.

35. Ярошенко^{°Т.°О.} Організація та управління електронними ресурсами в сучасній бібліотеці // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2008. - № 3. - С. 13-21.

36. Ярошенко^{°Т.°О.} Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років // Бібліотечний вісник. - 2011. - № 5. - С. 3-10.

Інформаційні ресурси

№ з/п	Адреса веб-сайту	Назва сайту
37	http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_163	Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства
38	http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80	Про Національну програму інформатизації : Закон України від 4 лют. 1998 р. N 74/98-ВР
39	http://nbuv.gov.ua/webnavigator/repository	Електронні репозитарії
40	http://www.europeana.eu/portal/ru	Проект Європіана
41	https://archive.org/	Інтернет-архів
42	https://openlibrary.org/	Вільна бібліотека
43	http://gallica.bnf.fr/	ЕБ Франції
44	http://www.gutenberg.org/	Проект Гутенберга
45	https://www.wdl.org/ru/	Світова Цифрова бібліотека
46	http://elib.nplu.org/	ЕБ «Культура України»
47	http://ekmair.ukma.edu.ua/	Електронний архів Національного університету «Києво-Могилянська

		академія»
48	http://www.budapestopenaccessinitiative.org/translations/russian-translation	Будапештська ініціатива відкритого доступу
49	http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1422-14	Перелік форматів даних ЕД
50	http://kit.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2014/10/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%A0%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%A3%D0%98%D0%A1.pdf	Класифікація та управління інформаційними ресурсами України

Методичні рекомендації

Основним методичним документом, що визначає мету, завдання, зміст і технологію навчання з кредитного модуля даної навчальної дисципліни, є робоча програма, яка розробляється щорічно. При її розробці слід враховувати досвід та сучасні зміни у міжнародному та українському інформаційному просторі.

Оскільки предмету даної навчальної дисципліни притаманні зміни, варто здійснювати постійний моніторинг та відповідно до цього актуалізувати тематику лекційних, семінарських та практичних занять, завдань для самостійної роботи студентів, список рекомендованої літератури.

Методичні рекомендації до підготовки семінарського заняття

Семінарське заняття як одна з організаційних форм навчальних аудиторних занять, спрямоване на поглиблене вивчення програмного матеріалу та контроль рівня його засвоєння шляхом безпосередньої співпраці навчальної групи та викладача в процесі розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння й навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідних завдань.

Систематична підготовка до семінарського заняття з дисципліни привчає до самостійної роботи з матеріалом, науковою, навчальною, навчально-методичною літературою, періодичними та довідковими виданнями, інформаційними ресурсами Інтернет. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, на базі інформаційних установ. Під час занять створюються умови для контрольної перевірки знань, умінь і навичок студентів, здійснюється постановка загальної проблеми викладачем та її обговорення, виконання індивідуальних завдань, їх перевірка та оцінювання. Семінарські заняття не лише базуються на матеріалі, який міститься в лекційному курсі, але й підсумовують результати самостійної роботи з рекомендованою літературою.

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

- – самостійне вивчення теоретичних і науково-практичних тем;
- – самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- – підготовка наукових повідомлень.